NSW HEALTH

ເຈັ້ຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພຍາດຕິດຕໍ່

ໂຣກຕັບຊຸນິດ A

*ໂຣກຕັບຊຸນິດ **A** ແມ່ນການຕິດເຊື້ອໄວຣັສທີ່ຕັບ. ເຊື້ອໄວຣັສນີ້ແຜ່ຜາຍທາງອາຈົມ-ມາເຖິງປາກ, ຮວມທັງການກິນອາຫານ ແລະນ້ຳທີ່ມີເຊື້ອໂຣກຫຼືການຈັບຕ້ອງໂດຍ ຕິງກັບຜູ້ທີ່ມີເຊື້ອໂຣກ. ການສັກຢາປ້ອງ ກັນແລະການມີອະນາມັຍທີ່ດີສາມາດ ປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອໄດ້.*

ສະບັບແກ້ໄຂປັບປຸງ: 03 ທັນວາ 2007

ໂຣກຕັບຊຸນິດ A ແມ່ນຫຍັງ?

ຕັບອັກເສບ ('Hepatitis') ໝາຍເຖິງການອັກເສບຫຼືອາການໃຄ່ຂອງຕັບ. ອາການນີ້ອາດເກີດຂຶ້ນຍ້ອນ ສານ ເຄມີຫຼືຢາ, ຫຼືການຕິດເຊື້ອຈາກໄວຣັສຊນິດຕ່າງໆ. ສາເຫດທົ່ວໆໄປຢ່າງນຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດການຕິດ ເຊື້ອທີ່ຕັບ ແມ່ນເກີດຈາກໄວຣັສຕັບຊຸນິດ A. ການຕິດເຊື້ອໄວຣັສຕັບຊຸນິດນຶ່ງຈະ ບໍ່ ປ້ອງກັນຈາກການ ຕິດເຊື້ອໄວຣັສຕັບຊຸນິດອື່ນໆ.

ໂຣກນີ້ມີອາການຢ່າງໃດແດ່?

ອາການຕ່າງໆຮວມມີ ຄວາມຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍ, ມີອາການເຈັບແລະປວດ, ເປັນໄຂ້, ປຸ້ນທ້ອງ, ກິນເຂົ້າບໍ່ແຊບ, ເຈັບໃນຊ່ອງທ້ອງ, ຈາກນັ້ນປັດສະວະກໍຈະເປັນສີດ້ຳ, ອາຈົມເປັນສີຊີດ ແລະ ເປັນຂີ້ໝາກເຫຼືອງ (ໜ່ວຍຕາ ແລະຜິວໜັງເປັນສີເຫຼືອງ). ຕາມປົກກະຕິ ຈະເຈັບປ່ວຍຢູ່ປະມານນຶ່ງຫາສາມອາທິດ (ເຖິງແມ່ນວ່າອາການ ບາງຢ່າງອາດເປັນດົນກວ່ານັ້ນ) ແລະ ການເຈັບປ່ວຍກໍຈະເຊົາຈົນ ຫາຍເປັນປົກກະຕິສເມີ. ເດັກນ້ອຍທີ່ຕິດ ເຊື້ອນີ້ສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ມີອາການຫຍັງ. ໂຣກຕັບຊຸນິດ A ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເປັນພຍາດຕັບລະຍະຍາວ ແລະ ຄົນທີ່ເສັຍ ຊີວິດຍ້ອນໂຣກຕັບຊຸນິດ A ກໍມີນ້ອຍນັກນ້ອຍໜາ. ລະຍະລະຫວ່າງການຕິດເຊື້ອແລະການສໍ່ສະແດງອາການ ຕາມປົກກະຕິແມ່ນສີ່ອາທິດ, ແຕ່ວ່າມັນອາດຈະເວລາຢູ່ໃນລະຫວ່າງສອງຫາເຈັດອາທິດ.

ເຊື້ອໂຣກນີ້ແຜ່ຜາຍຢ່າງໃດ?

ຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອແລ້ວສາມາດແຜ່ຜາຍເຊື້ອໃຫ້ຄົນອື່ນໄດ້ນັບຈາກສອງອາທິດກ່ອນອາການຈະສໍ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຈົນເຖິງນຶ່ງອາທິດ ຫຼັງຈາກ ມີອາການຂອງຂີ້ໝາກເຫຼືອງ (ທັງໝົດແມ່ນສາມອາທິດ).
ເຊື້ອໄວຣັສຢ່າງມາກມາຍຈະມີຢູ່ໃນອາຈົມ (ຂີ້) ຂອງຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ ໃນລະຍະທີ່ເຊື້ອລະບາດຢູ່.

ເຊື້ອໄວຣັສນີ້ສາມາດມີຊີວິດຢູ່ໄດ້ເປັນເວລາຫຼາຍອາທິດຖ້າຢູ່ໃນສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມມີເໝາະສົມ (ຕົວຢ່າງ ຢູ່ໃນທໍ່ນ້ຳລະບາຍນ້ຳເປື້ອນ).

ຕາມປົກກະຕິ ໂຣກຕັບຊນິດ A ຈະແຜ່ພາຍໃຫ້ກັນເມື່ອເຊື້ອໄວຣັສຈາກຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອໄດ້ຜ່ານເຂົ້າ ໄປຫາອີກຄົນນຶ່ງ ໂດຍການ:

- ກິນອາຫານທີ່ມີເຊື້ອໂຣກ
- ດື່ມນ້ຳທີ່ມີເຊື້ອໂຣກ
- ຈັບບາຍຜ້າອ້ອມ, ຜ້າປູບ່ອນ ແລະ ຜ້າເຊັດໂຕທີ່ເປື້ອນອາຈົມຂອງຄົນທີ່ມີເຊື້ອໂຣກນີ້
- ຈັບຕ້ອງໂດຍຕົງ (ຮວມທັງການຮ່ວມເພດ) ກັບຄົນທີ່ມີເຊື້ອໂຣກນີ້.

ມີການລາຍງານວ່າການລະບາດຂອງໂຣກຕັບ ຊນິດ A ແມ່ນເກີດຈາກສະພາບການຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ແຜ່ພາຍຈາກຄົນນຶ່ງໄປຫາອີກຄົນນຶ່ງ, ຮວມເຖິງຜູ້ຊາຍທີ່ຮ່ວມເພດກັບຜູ້ຊາຍດ້ວຍກັນ
- ດື່ມນ້ຳທີ່ມີເຊື້ອໂຣກຕິດມາຈາກທໍ່ລະບາຍນ້ຳເປື້ອນ
- ກິນອາຫານທີ່ຕິດເຊື້ອໂຣກມາຈາກທໍ່ນ້ຳເປື້ອນເຊັ່ນ ອາຫານປະເພດຫອຍ
- ກິນອາຫານທີ່ຕິດເຊື້ອໂຣກຈາກຄົນຈັດອາຫານທີ່ມີເຊື້ອໂຣກ.

ການຕິດເຊື້ອຈາກໂຣກຕັບ ຊນິດ A ຍັງເປັນບັນຫາຕໍ່ເນື່ອງສຳລັບຄົນທີ່ເດີນທາງໄປຕ່າງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ເດີນທາງໄປ ຢ້ຽມຢາມປະເທດທີ່ກຳລັງພັທນາຊຶ່ງມີຄົນເປັນໂຣກຕັບຊນິດ A ກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ.

ແມ່ນໃຜແດ່ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ການເປັນໂຣກນີ້?

ຜູ້ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ການຕິດໂຣກນີ້ແມ່ນຜູ້ທີ່ຍັງບໍ່ເຄີຍເປັນໂຣກຕັບ ຊນິດ A ມາກ່ອນ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ສັກຢາປ້ອງກັນ.

ຈະປ້ອງກັນໄດ້ຢ່າງໃດ?

ການສັກຢາປ້ອງກັນ

ໄດ້ມີວັກຊີນທີ່ປອດພັຍແລະໄດ້ຜົນສຳລັບສັກປ້ອງກັນໂຣກຕັບ ຊນິດ A ນີ້.
ຢາວັກຊີນນີ້ອາດຕ້ອງໃຊ້ເວລາເຖິງສອງອາທິດກ່ອນຈະ ອອກຣິດໃຫ້ການປ້ອງກັນເຊື້ອໂຣກໄດ້.

ມີການແນະນຳໃຫ້ຄົນຈຳພວກຂ້າງລຸ່ມນີ້ຊຶ່ງຖືວ່າມີຄວາມສ່ຽງສູງເປັນພິເສດ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການສັກຢາປ້ອງກັນ:

- ຜູ້ທີ່ຈະເດີນທາງໄປປະເທດທີ່ ໂຣກຕັບຊນິດ A ເປັນກັນແຜ່ຫຼາຍ (ປະເທດທີ່ກຳລັງພັທນາສ່ວນຫຼາຍ)
- ຜູ້ທີ່ໄປຢ້ຽມຢາມເຂດຊົນນະບົດແລະຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຂອງຊຸມຊົນພື້ນເມືອງ
- ຜູ້ຊາຍທີ່ຮ່ວມເພດກັບຜູ້ຊາຍດ້ວຍກັນ
- ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກທີ່ສະຖານທີ່ດູແລເດັກແລະໂຮງຮຽນອະນຸບານ
- ຜູ້ພິການທາງສມອງແລະຜູ້ດູແລເຂົາເຈົ້າ
- ພະນັກງານດູແລສຸຂພາບທີ່ເຮັດວຽກຄຽງຄູ່ກັບຊຸມຊົນພື້ນເມືອງ
- ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກກັບທໍ່ລະບາຍນ້ຳເປື້ອນ

- ຊ່າງແປງທໍ່ນ້ຳ
- ຜູ້ທີ່ໃຊ້ຢາເສບຕິດໂດຍການສັກ
- ຜູ້ປ່ວຍໂຣກຕັບເຮື້ອຮັງ
- ຜູ້ທີ່ເປັນໂຣກເລືອດອອກບໍ່ຢຸດ ຊຶ່ງອາດໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວດ້ວຍວິທີການເຮັດໃຫ້ເລືອດຂຸ້ນ.

ມີຫຍັງອີກແດ່ຊຶ່ງເຮົາຄວນເຮັດເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຈາກໂຣກຕັບ ຊນິດ A?

ທຸກໆຄົນຄວນລ້າງມືໃຫ້ສະອາດຖີ່ຖ້ວນດ້ວຍສະບູແລະນ້ຳກອກ ເປັນເວລາຢ່າງນ້ອຍ 10 ວິນາທີ ແລະ ເຊັດມືດ້ວຍຜ້າສະອາດ:

- ຫຼັງຈາກເຂົ້າຫ້ອງນ້ຳ
- ກ່ອນກິນອາຫານ
- ກ່ອນປຸງແຕ່ງອາຫານຫຼືເຄື່ອງດື່ມ
- ຫຼັງຈາກຈັບສິ່ງຂອງເຊັ່ນຜ້າອ້ອມແລະຖົງຢາງອະນາມັຍ.

ຈະເຮັດຢ່າງໃດເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເຊື້ອໂຣກແຜ່ໄປຫາຄົນອື່ນ?

ຖ້າທ່ານມີເຊື້ອໂຣກຕັບຊນິດ A, ນອກຈາກວ່າ ຕ້ອງລ້າງມືຂອງຕົນເອງໃຫ້ສະອາດຖີ່ຖ້ວນແລ້ວ, ທ່ານຍັງຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນກິຈກັມຂ້າງລຸ່ມນີ້ໃນຂນະທີ່ທ່ານຍັງມີເຊື້ອໂຣກຢູ່ (ໝາຍຄວາມວ່າ, ຈົນກວ່າ ເວລາຜ່ານໄປຢ່າງນ້ອຍນຶ່ງອາທິດຫຼັງຈາກມີອາການເປັນຂີ້ໝາກເຫຼືອງ):

- <u>ຢ່າ</u>ແຕ່ງອາຫານຫຼືເຄື່ອງດື່ມໃຫ້ຄົນອື່ນ
- <u>ຢ່າ</u>ໃຊ້ຖ້ວຍບ່ວງຫຼືຈອກຮ່ວມກັບຄົນອື່ນ
- <u>ຢ່າ</u>ໃຊ້ຜ້າປູບ່ອນນອນຫຼືຜ້າເຊັດໂຕຮ່ວມກັບຄົນອື່ນ
- ຫຼີກເວັ້ນບໍ່ຮ່ວມເພດ
- ໃຫ້ລ້າງຖ້ວຍບ່ວງໃນນ້ຳສະບູ, ແລະໃຫ້ຊັກຜ້າປູບ່ອນແລະຜ້າເຊັດໂຕໂດຍໃຊ້ຈັກຊັກເຄື່ອງ

ຄົນຈຳພວກດັ່ງກ່າວຂ້າງລຸ່ມນີ້ຊຶ່ງມີເຊື້ອໂຣກຕັບຊນິດ A ບໍ່ຄວນໄປເຮັດ ການຫຼືໄປໂຮງຮຽນ ໃນລະຫວ່າງທີ່ຍັງມີເຊື້ອຢູ່:

- ຄົນທີ່ຕ້ອງຈັບບາຍອາຫານຫຼືເຄື່ອງດື່ມ
- ຄົນທີ່ວຽກຂອງຕົນຕ້ອງໄດ້ພົວພັນໃກ້ຊິດກັບຄົນອື່ນ, ເຊັ່ນຜູ້ດູແລເດັກຫຼືພະນັກງານດູແລສຸຂພາບ
- ພະນັກງານ, ເດັກນ້ອຍ ແລະ ເດັກວັຍຣຸ່ນ ບໍ່ຄວນໄປສະຖານທີ່ຝາກເດັກຫຼືໂຮງຮຽນໃນຂນະທີ່ຍັງຕິດເຊື້ອຢູ່
- ຄົນເຈັບທຸກຄົນຄວນຖາມທ່ານໝໍຂອງຕົນກ່ອນຈະກັບໄປເຮັດວຽກຫຼືໄປໂຮງຮຽນຄືນ.

ຈະກວດຫາໂຣກນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ການກວດຫາໂຣກນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ອາການຂອງຄົນເຈັບແລະຈະຢັ້ງຢືນໄດ້ໂດຍການກວດເລືອດ ຊຶ່ງຈະສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າມີສານຕ້ານທານ IgM antibodies ຕໍ່ໂຣກຕັບຊນິດ A ໃນຕົວຢ່າງເລືອດທີ່ກວດນັ້ນ.

ຈະຮັກສາໂຣກນີ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

ບໍ່ມີການປິ່ນປົວສະເພາະ ສໍາລັບໂຣກຕັບຊນິດ A ນີ້. ຕາມປົກກະຕິ ຄົນທີ່ຢູ່ໃນຄອບຄົວຫຼືຄູ່ຜົວເມັຍຂອງຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອຕ້ອງໄດ້ສັກ ຢາ immunoglobulin ເຂັມນຶ່ງ. ຢາສັກນີ້ອາດປ້ອງກັນຫຼືລົດຜ່ອນຄວາມເຈັບປ່ວຍລົງໄດ້ ຖ້າວ່າໄດ້ສັກພາຍໃນສອງອາທິດ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ພົວພັນກັບຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອ

ທາງການສາທາຣະນະສຸກມີທ່າທີຢ່າງໃດຕໍ່ໂຣກນີ້?

- ບັນດາທ່ານໝໍ, ໂຮງໝໍ ແລະ ຫ້ອງທົດລອງຕ້ອງໄດ້ລາຍງານກໍຣະນີການຕິດເຊື້ອຂອງໂຣກຕັບຊນິດ A ແບບເກັບເປັນ ຄວາມລັບສະເພາະເຈົ້າຂອງກໍຣະນີ ໃຫ້ທາງໜ່ວຍສາທາຣະນະສຸກປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນຮູ້.
- ທາງພະນັກງານຂອງໜ່ວຍສາທາຣະນະສຸກຈະເຮັດວຽກຮ່ວມກັບທ່ານໝໍ, ຄົນເຈັບຫຼືຄອບຄົວຂອງຄົນເຈັບເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າຄົນໃກ້ຊິດ ໃດແດ່ທີ່ສ່ຽງຕໍ່ການຕິດເຊື້ອ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮູ້ເຖິງຂໍ້ມູນຣາຍລະອຽດຂອງພຍາດນີ້. ພະນັກງານຂອງຜແນກສາທາຣະນະສຸກ ຈະໄດ້ອີງຕາມກົດລະບຽບສະເພາະໃນການຄວບຄຸມກໍຣະນີຂອງຄົນຕິດເຊື້ອໂຣກຕັບຊນິດ A ສໍາລັບຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກຫຼືໄປທີ່ ສູນດູແລເດັກ, ແລະ ຜູ້ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຈັບບາຍອາຫານສໍາລັບການຄ້າຂາຍ.

ນອກນີ້ ພະນັກງານຂອງໜ່ວຍສາທາຣະນະສຸກຍັງຕ້ອງຕິດຕາມກວດສອບເບິ່ງການລະບາດຂອງໂຣກຕັບຊນິດ A ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງສາເຫດຂອງການລະບາດ, ຫາວິທີຄວບຄຸມ ແລະ ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການຕິດເຊື້ອຂຶ້ນຕື່ມ.

ຣາຍລະອຽດເພີ້ມເຕີມ - ຜແນກສາທາຣະນະສຸກແຫ່ງຣັດ NSW

ຖ້າທ່ານຕ້ອງການຣາຍລະອຽດເພີ້ມເຕີມ ກະຣຸນາຕິດຕໍ່ທ່ານໝໍຂອງທ່ານ, ຜແນກສາທາຣະນະສຸກທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສູນອະນາໄມຊຸມຊົນ - ໃຫ້ເບິ່ງພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້ຣັຖບານປະຈໍາຣັດ *NSW Government* ທາງໜ້າຂອງສມຸດ ໂທຣະສັບ (White Pages).

ເຂດໃນຕົວເມືອງ	ສະຖານທີ່	ເລກໂທຣະສັບ	ເຂດຊົນນະບົດ	ສະຖານທີ່	ເລກໂທຣະສັບ
Northern Sydney/Central Coast	Hornsby	02 9477 9400	**Greater Southern**	Goulburn	02 4824 1837
	Gosford	02 4349 4845		Albury	02 6080 8900
South Eastern Sydney/Illawarra	Randwick	02 9382 8333	**Greater Western**	Broken Hill	08 8080 1499
	Wollongong	02 4221 6700		Dubbo	02 6841 5569
Sydney South West	Camperdown	02 9515 9420		Bathurst	02 6339 5601
Sydney West	Penrith	02 4734 2022	**Hunter/New England**	Newcastle	02 4924 6477
	Parramatta	02 9840 3603		Tamworth	02 6767 8630
Justice Health Service	Matraville	02 9311 2707	**North Coast**	Port Macquarie	02 6588 2750
NSW Department of Health	Nth Sydney	02 9391 9000		Lismore	02 6620 7500
NSW Health: www.health.nsw.gov.au					